

sen ennek a szokásnak, mint olyannak, mely agit szolgáltat a szépnemhez való közeledésre. Az igaz, hogy mindég kevesebben vagyunk. Ma már nem sikk öntözködni.

És nagyon téved, ki azt hiszi, hogy csak itt a városban alszik el ez a szokás. Oh nem! A falvakon is, a kurta rokokós parasztlányok is visszautasítják manap már azt a bárdolatlan legényt, ki még jó régi módon egy vederrel állít be a házhoz, hogy szive bálványát a kúthoz hívja, hol amugy becsületesen megáztatja, nyaka közé zudítván három-négy veder jó friss kúti vizet. Ma nap már ezek az hölgyek is hódolnak a civilizációnak s csak akkor hagyják magukat meglocsolni, ha a legény a patikából „olkolonyt“ vásárol s azzal módizik.

Mert ne tessék azt hinni, hogy a civilizációnak nevezett reformátor csak a városokban lakik s a falu népe szűz marad tőle. Kihat ez bizony a nádfedeles viskók közé is és itt is megteszi a maga átalakító munkáját. Az igaz, hogy nem egyszer valóságos parodiája annak az eredménynek, mire tulajdonképen céloz. De a falusi nép hódol már annak az áramlatnak, mely a régi puritán erkölcsök mélyébe ujakat teremt és fogadtat el s amely, hogy felépítse a maga felhőkarcolóit, leront kiméletlenül minden régi viskót, melyeknek boglyakemencéje mellett valamikor olyan jól érezte magát a patrialkalizmus.

— De nagy hüho semmiért, — mondják majd kedves hölgyeim önök. — Állana csak oda a cikkirő s locsolnának a nyaka közé egy pár veder friss vizet, nem tudom, mit szólna hozzá.

— Igazuk van, drága hölgyeim! Önöknek mindig igazuk van s nem okos ember, ki önökkel ellenkezni mer. (Én legalább ne látszassam az ellenkező-jének.) Az igaz, a vederrel való öntözködés és a selyem ruhák nem illenek össze, de azért én mégis sajnálom, hogy önök nem vetik le azokat a selyemruhákat az öntözködés kedvéért s apró kacsóikat nem festi meg a himesek piros festékeje.

— Ahá! Itt bujik ki a szeg a zsákból! — kiáltanak önök ismét diadalmasan. — Maga önző! Magából az elvesztett piros tojások beszélnek!

— Igen, hölgyeim, azok beszélnek. Azok az egyszerű keményre főtt tyuktojások, melyeket maga pingált ügyes kézzel minden házi kisasszony, ráirván csudálatos, csak szerelmes ember előtt érthető hieroglifákkal, amit elmondani nem lehetett s amelyeket mégis eltudott olvasni az, akinek szánya volt. Síratom azokat a himes tojásokat, amikből annyi szerelmes házasság kelt ki s amelyek jobb párticsinálók-nak bizonyultak, mint a mai, egy vagyonba kerülő alkotásai a cukrászoknak s virágkereskedőknek.

Térjenek hát vissza hölgyeim a maguk-festette himesekhez, engedjék magukat meglocsolni, úgy, mint régen s szent a meggyőződés, hogy azok a csökönyös fiatal emberek hamarabb fogják megérteni a régi szokás szavát, mint a mai annyi kárba vesztett csalogatását a lányos mamáknak.

Az, hogy minden, ami gyöngé és segítségre szoruló, a szívhez szól, hozzá magával, hogy mindent, ami a szívünkhöz szól, kiesinyítő és gyöngítő szókkal jelölünk, tehát érzésünk számára gyöngévé és segítségre szorulóvá tesszük.

*

Senki sem panaszkodik a büntetés szomorú gondolata nélkül, még ha a sorsát vagy akár magamagát panasolja is az ember. Minden panasz bepanaszolás, minden örülés dicséret: akár az egyiket, akár a másikat tesszük, mindig felelőssé tesszük valakit.

ELMŰLÁS.

Irtta s a Csokonai-kör ülésén felolvasta SZÁVA Y GYULA.

*Erdőirtáson járok révedezve ;
Kietlen, mint egy parlag temető.
Jobbról-balról szélszórt mogorva sejják,
Roncesoll fatörzsek merednek elő.
Konok tuskók bozontos üstökükkel,
Sirból felütött dacos, vad sejek,
Kik csak azért törtek ki napvilágra,
Hogy egy utolsó jaj-szót elkiáltva
Gyilkosokra átkol dörögjenek.*

*Lent kis lakatlan kastély omladoz,
Fűrész-munkásoknak nyujt menhelyet,
Agyontaposott mai udvarán
Valamikor virágpark lehetett.
A vadfüvek közl lavaszonta most is
Egy-két korcs jácint lapul félve meg,
Beteg virágán áldott szép napoknak
Lányos, dalos, szerelmes alkonyoknak
Harmatlan fűrdő emléke remeg.*

*Kis kert sirása, erdő átkozása
Regés dallamban holdas éjbe széled —
S a romokon fát fűrész az élet.*

Mária és Gáspár.

A „Debreczeni Szemle“ számára írta **Ady Endre.**

Májusnak egy szép, zajos vasárnapján, délután, sok orgonavirággal fölérőködött a harmadik emeletre Csontos Gáspár. Budapesten történt ez, a Csikágóban, talán az Elemér-utcában, de biztosan megtörtént. Csontos Gáspár megállott Mezei Mária előtt s kissé zavarodottan átnyujtotta neki az orgona-bokrétát. És még zavarodottabban beszélni akart, mondani valamit, ami sikerült is majdnem:

— Mezei Mária, látod, mégis csak eljöttem, itt vagyok s ha akarod, itt maradok vagy elviszlek téged is magammal.

Ez a májusi délután, itt Budapesten, olyan furcsa nászt hozott össze akkor, hogy érdemes ezt elmondani.

*

Kezdődik, mint egy mese vagy egy pástorjáték: megszerették valamikor egymást Mária és Gáspár. Meg se szerették jobban mondva, csak megkedvelték, amiként az a kis falukban szokásos. Ott, ahol termő a föld, uralkodik a rajta-taposók s nem tűri a nagy szenvedélyeket.

Gáspár és Mária falujában a Gáspárok és Máriák élete egy idő óta csupa szomorú nyugtalanság. A Gáspárok kapálnak, aratnak, ősszel és télen, ha fagy nines, árkolnak, ha akad árkoló munka. A Máriák pedig, ha nem mennek férjhez, beszaladnak a vénülés elől a városokba. Városi cselédek lesznek a Máriák-ból s követik őket, mint a lunátikusok, a Gáspárok. Így özönlének a faluk emberei a városok irányába üzötten, tudat nélkül, vakon. Hámm, egyet nyel a város s egy-egy Máriát vagy Gáspárt úgy lenyel, mintha sohase lettek volna.

Mert bomlik a falu s nines áldás a városokon sem. Egészen messze Amerikáig eljut az, akinek a nagyapja ki se mozdult faluja határáról. Uj és uj boldogtalanságot tapasztal mindenütt s végül is megbán mindent az ember.

Csontos Gáspár legényerőben följött Budapestre, hogy itt megkeresse Mezei Máriát, ki hír szerint Budapesten cselédnek állott el. Sok lótas-futás után valahol Budapest szélén bekerült egy nagy téglagyárba. Itt az agyagos földet ásta a hét hat napján, vasárnaponként pedig gyámoltalanul, de elszántan nyakába vette a várost. Három-négy évig ilyen kóborlásoknál minden falusias szoknya, színes kendő belevillámlott a szívébe. Figyelve ödöngött az aszfalton, nyomokat... jeleket, üzeneteket keresett — Máriától.

— Kellett — dörmögte magában — itt és erre kellett járnia Mezei Máriának, él és itt él. Csak az a baj, hogy akiket keresünk, azok másképp szabják az utcát, mint mi.

Az ásóval dolgozó embernek öregszik meg hamarabb a szíve. Az árkoló vagy földásó ember gödröt váj s a gödör furcsákat juttat az ember eszébe. Hogy ígyis-ugyis ez a sorsunk, ezért élünk csak, gödröt ásunk és belefekszünk. Három-négy év után Csontos Gáspár már elfelejtette, hogy a nyomorúságon kívül más ok is csalta ide. Nehéz munka a földásás s a derék végül úgy beletörik, hogy nem tud kiegyenesedni. Egy-egy talicskás-leány, egy-egy pajkos asszony, ahol ágyat bérlünk, kerül olykor élénk. Különben pedig olyan iramban vénülünk, hogy husz-harminc esztendő t észre se veszünk.

Egy nagy városban pedig leélhetünk egy életet úgy, hogy sohse látjuk azt, aki bennünket meg tudna váltani. Mária Gáspárt és Gáspár Máriát, mivel ők faluban termettek, csak faluban találhatják meg. Mária élte a cseléd-életet s hogy sokak szemében tisztátalanul élt, nem ő volt az oka. Mikor mégis arra került a sor, hogy egy hivatalnok ur maga mellé vette takarítónőnek, kitarított ám ez ur mellett husz esztendeig. Talán ma is ott volna, de a hivatalnok ur meghalt s ezután már Mária pláne tiszta személy lett, megöregedett. Mária tudta, hogy utána jött Csontos Gáspár s talán ő is nézegetett szerteszét egy évig, ha az utcákon járt. Azután nem ért rá a keresgélésre, bajlódott, takarított, főzött és vénült.

Sok-sok hihetetlen nagy idő után egyszerre kívánták meg a falut Mária és Gáspár. Két furcsa, kiöltözött, félig-városi ember nagyon megbámulták egymást otthon, a templomban. Hatvan esztendő haladott tul Mezei Mária s hetvenhez közeledett Csontos Gáspár. Voltaképpen mindegyik azon csodálkozott legjobban, hogy a másik él. A többi csak később jutott eszükbe, amikor beszélgettek. Mezei Mária elmondta, hogy Budapesten él s két szegény öreg kisasszony öreg cselédje. Csontos Gáspár sóhajtott, hogy nem bírja már az ásót s mégis vissza kell mennie a téglagyárba. Elváltak, ez karácsonykor történt, már régen befogta őket a jármos Budapest, de félték. Most már tudták egymás lakását s ha negyven év után is, mégis csak gondolkozóba estek. Májusig nem néztek egymás felé s ez az a május, melyről szó esett legelő.

*

Mezei Mária vizes kancsóba tette az orgona-bokrétát s ezt válaszolta Csontos Gáspárnak:

— Talán illetlenség volna, ha itt Budapesten állanánk össze két ilyen vén ember. Gyűjtsünk egy kis pénzt karácsonyig s ekkor menjünk haza, Gáspár, a falunkba.

Ezután megint nem látták egymást, de most már soha. Nyár közepén halálra vált Mezei Mária s megüzente halála előtt Csontos Gáspárnak, hogy meggondolta a dolgot. Elállott valahova szolgálatba s nem akarja, hogy Gáspár ráakadjon. Gáspárt nagyon

elszomorította a Mária hűtlensége s jóval karácsony előtt begöthölte magát ő is a halálba. Előbb azonban nagyon keserű káromkodással nyilatkozott az asszony népről, akikért nem érdemes élni.

SZOMORU SORS.

Irta s a Csokonai-kör ülésén felolvasta SZÁVA Y ZOLTÁN.

*Szomorú sors ez, melybe most vetődtem:
Itt körülöttem mindenki temet.
Fekete fátyolt lengetnek előttem,
Itt minden lélek egy-egy gyászmenet.*

*A boldogoknak másfelé visz útja,
Hozzám csak az jön, aki szenvedő.
Ki bánatáról már előre tudja,
Hogy vigaszom lesz rajt a szemfedő.*

*A mosolyok hát mindig csak hazudnak?
A sok kacér pillantás, mely vakít,
Csak sírköve nagy, néma bánatoknak,
S a lélek mélyén mindig gyász lakik?*

*Az a tavasz, melytől pezsdül vérem,
Csak bennem ébred? Másokban halott?
A sok virág csak nekem int fehéren,
S másoknál minden szirma elfagyott?*

*Én mindenütt rejtett redőt találok,
Csupa mosolygó, titkon szenvedőt,
És szomorún, kalaplevéve állok
Idegen gyászok, bánatok előtt.*

*Szeretnék mindnek lopni a szivemből
Egy hangot, melyet szellő szárnya hord,
A dalból, mely folyton fülembe csendül,
Hadd jusson mindegyiknek egy akkord!*

*S halkan súgom nekik vigasztalóul:
Tavasszal minden ágon hajt levél.
Minden fájó seb egyszer csak begyógyul,
És nincsen bánat, mely örökre él!*

A mosolygó kép.

A „Debreczeni Szemle“ számára írta **Zsoldos László.**

Váczon történt ezernyolcszáznegyvenkilencben. Az oroszok jöttek a csöndes, püspöki városba, s a megrémült polgárság sietve dugdosta el értékesebb holmiját erre a hirre. Akinek ezüstje, miegymása volt, hamarosan összebugyrozta az almáriumból és elásta valami rejtkehelyen a kert végében. Mert hát veszett hírok volt az oroszoknak...

Élt Váczon akkoriban egy morózus agglegény, névszerint Pattkó János uram. Még nem volt öreg ember és arról volt nevezetes, hogy mindig veszekedett. Ha nem akadt más, a gazdasszonyába kötött bele; ha meg ebbe is beleunt, hát vendéget hitt magához, s a boros kancsó mellett akkor okvetlenül talált valami témát, ami felől vitába elegyedjék a vendéggel. De úgy vitatkozott, hogy az utcára kihallatszott a hangja. Kiabált, öklével verte az asztalt, hogy azt hitted volna, menten kidob a házából. El is neveztek tréfásan „harapós Pattkó“-nak.

Pedig, ha esténként, amikor már elaludt a ház, Pattkó uram behúzódott a maga egyszerű, üres és

rideg hálópajtájába (mert olyan nagy volt ez a szoba), dehogyan volt harapós többé ez az ember. Lassan, komoran csoszogott oda himzett papucsában az öreg diófa-almáriumhoz, kivette felső fiókjából a kapcsos, kopott piros-plüs albumot és szinte félve, mintha tilosban járna, kinyitotta az első lapon. Azután hosszasan, merőn, csöndesen és fájdalmasan nézte percekig a daguerreotip képet, amely arról az első lapról kacéran és csábítóan felé mosolygott.

Ennek az esti szemlélődésnek rendesen az lett a vége, hogy Pattkó uram, amikor már kellőképp tele-szívta magát, mint vérrel a pióca, akkor azon módon, amint elővette, vissza csukta az albumot a fiókba és nagyot szítt a fogán, ezt dűnnyögve:

— A keservit ennek az életnek, Málikám!

Ezek után visszacsoszogott az ágyához és lefeküdt. Bizonyos, hogy a daguerreotipről álmodott.

Az oroszok jöttének hírére a mi agglegényünk is elásta a kertben, a vén hársfa alatt, a maga aprólékos kinceit. Azután, amikor félelmes zsvajjjal bevonult a sereg, ingujjban kiállt a háza kapujába és nagy várta peckesen a beszállásolást.

Jött is három tiszt. Két fiatal, meg egy őszbecsavarodott, nagy bajszu százados. Látszott rajta, hogy pályafutásában megakadt ember és ha csak a háboru nem hoz neki szerencsét, holtig százados marad. Becsvágyát vesztett, kedveszegett, magamagán rágódó természet; káromkodó, mord, gyanakvó: az Isten is arra teremtette, hogy a „harapós Pattkó“-hoz kvártélyozzák.

Tévedés volna azonban azt hinni, hogy az orosz tiszték vandálok voltak. Ellenkezőleg; jó modoru, sima uri emberek, akiknek első dolguk volt, hogy bemutatkozzanak a vendéglátó házigazdának és amire szükségük volt, arra azt mondják: kérem. Ezt még Becsikoff, az említettem keserü-magvu, vén százados sem mulasztotta el.

Pattkó, aki törte valahogy a franciát és ezen a nyelven beszélni is tudott velük, nem győzött csodálkozni rajta, hogy a gyűlöletes, vad muszkák ilyen tisztességtudóan viselkednek a házánál. A tepertős, turós csusza után még cuppantottak is, mintha csak gyerek koruk óta az lett volna a legkedvesebb ételük.

A szekaturából ennél fogva Pattkó János uramnál nem lett semmi; részint természetesen, sőt talán főként a respektus miatt is, melyet a házigazda így, az ellenség közvetlen közelében érzett. Hanem Becsikoffot, a vén századost, mégis megszékizotta Pattkó.

Igaz, hogy akaratán kívül és a maga rovására is, hanem azért mégis.

Este, vacsora után a két fiatal tiszt elköszönt hazulról; mulatni mentek valahova a többi tiszt-közé. Becsikoff Pattkóval otthon maradt a terített asztalnál.

Tera, a fogatlan gazdasszony, új kancsó bort tett az asztalra.

A százados ásitást nyomott el a markával:

— Mondja csak, izé... Patkov ur, nincs magának valami francia hirlapja?

Patkov, azaz, hogy Pattkó fanyarul nevetett:

— Francia hirlapom, százados ur? Nincs. Összes francia nyomtatványom egy proklamáció Napoleontól.

— Napoleontól? Mutassa?

Pattkó fölkelt.

— Bént van az albumomban, — mondta — az almáriumban. Kihozom.

Perc mulva visszatért a hálószobából, s a kopott,

piros-plüs kötésű albumot letette Becsikoff elé az asztalra.

— Tessék! — szölt és kinyitotta az albumot. A százados elhuzta keze alól a könyvet.

— Ebben arcképek vannak, — mondta, és megfelejtkezvén Napoleon proklamációjáról, a képeket kezdte nézegetni futó pillantással a kötetben.

— Igen, — felelte fohászokodva Pattkó.

Becsikoff most hirtelen az első lapra fordított. A másik pillanatban vadul pattant fel a helyéről:

— Hogy került ide ez az arckép?

Pattkó egy szempillantásnyi ideig tátott szájjal bámult a századosra:

— Ez az arckép? Hasonlít talán valakijéhez?

Az orosz rácsapott öklével az asztalra, úgy, hogy a poharak (ott volt még a tálcán egymás mellett a másik két tiszt pohara is) összekocódtak:

— Eh! hisz, ez Marsal Amália! A feleségem!

Majd halkabban, megtörten, szinte gyötrődve toldta hozzá:

— A volt feleségem.

Pattkó egész testében reszketett. Sápadtan kérdezte:

— A volt felesége? Hát meghalt?

— Meghalt, — válaszolta visszaülve helyére, sötéten a másik, — megcsalt; megöltem. Kije volt önnek? Mert igaz, magyarországi volt. Rokona?

Pattkó lassan felelt:

— Nem, a volt menyasszonyom...

...Már jóval elmúlt éjfél, amikor a két fiatal tiszt hazajött a városból. De Pattkónál még mindig égett a világ. Ott ültek, a második kancsó bor mellett. Az asztalra könyököltek, és farkasszemet néztek. Csöndesek voltak. Csak olykor hörpintettek a pohárból, hallgatagon, mint akiknek nincs mit beszélniök egymással. Előttük a kancsó mellett, a két pohár közt, a piros-plüs album feküdt, a mosolygó daguerreotip képnél kinyitva.

Tündérvilág a táncteremben.

A jótékony nőegylet gyermek-zsurja.

Kedvesebb, bájosabb ötletet el sem lehet képzelni, mint hogy kabarét rendezzenek csupa hat évestől legfeljebb tizennégy éves leánykák és urfiak közreműködésével. Debreczen előkelő társadalmának eme életkorban levő mindkét nembeli gyermekvilágából kerültek ki a nőegylet kabaré-délutánjának összes szereplői. Művészi ötletességgel volt összeállítva a műsor, mely a *Tündér Ilona és a királyfi* ismert színjáték három felvonásából átalakított némajátéknak keretében zajlott le.

És bár sehol se láttuk a főrendezőt, már az egész műsor lelményes beállításából, szellemes elrendezéséből, a felolvasással kísért némajáték színpadi konstrukciójából ráismertünk a *Berger Mórincné* zsenialitására. Őt magát, családi gyászja miatt, nem láttuk a mulatságon, de Istók uccse, önkénytelenül kerestük. Mert az ő munkájának nyomaira azonnal ráismertünk, mi, vén színházi és művészi rókák, akiket nem lehet ám becsapni. E sorok írójának senki sem mondta, mégis kitalálta.

Hát ezek után talán felesleges is fényes sikerekről beszélni a heti krónikás beszámolójának. A *Berger Mórincné* körültekintő, igazán szubtilisan finom, nagyon is egyéni művészi munkájának végeredménye sohasem lehet más, mint a legzajosabb siker.

Fráter Erzsébet, a Nőegylet fáradhatlanul agilis elnöknője állt az adminisztracionális teendőik sok viharának kitett hajójának parancsnoki hidján. Igazán nem irigyeltük tőle a dicsőségek ő reá eső oroszlánrészét. A zsufozásig megtelt terem valamennyi jelenlőjének kedvére cselekedni, hogy mindenki pompásan érezhesse magát, ehhez igazán anyagi türelem, fegyelmzett idegek szükségeltetnek.

De hála az égnek, minden szépen sikerült s a nőegylet és kiváló elnöknője büszke lehet az elért eredményekre.

És még, szólván a bájos felolvasóról, Szekér Ernőné urasszonyról, annak rendje és módja szerint foglalkozhatunk a *kis közreműködőkkel*.

*

Hiába, az átöröklés törvényét nem dönti meg semmi és senki. Mert az ügyes compère *Balogh Gyusziról* bizonyosan meg lehet állapítani, hogy a mamájától örökölte a bizonyos mértékben már is megnyilatkozott művészi előadásra hivatott hajlamot. Bátor kis legény volt, bámulatós a lélekjelenléte s közvetlensége. Ezzel a fiúval még sok bajuk lesz a saját szülőinek és a többi szülők — leányainak. Hogy a Hegedüs Kató nagyon bájos, kellemes szavu com-mère volt, azt bizonyították a szapora tapsok.

A némajátékban minden szereplő kedves volt s szebb Tündér Ilonát Kaszanyitzky Olgánál el sem tudtuk volna e korban képzelni; pompás Árgyilus Lovász Mici s csak a Lovász Margit boszorkányságának nem akartunk hinni, mert, hogy olyan csunya boszorkányt, mint a mesék idejében, hiába is kerestünk volna ebben a bájos leánykában. A többi szereplők: Dicsőfi Annus, Böhm Lili, Koncsek Irénke, Dömsödy Gitta, Popovics Böske szintén csupa apró gyönyörűségek voltak, hát még a hét hattyu jelmezű baba a pöttöm Soltész Évike vezetése alatt: Than Baba, Soltész Kató, Meisels Terka, Árvay Babus és a herceg Boros Mucus. A fiuk Fráter Jenő, Lovász Jancsi, Kelemen Ernő, Galánffy Gyuri, Than Béla szintén pompásan feleltek meg feladatuknak.

Hát még a tündérek, angyalok és kis piros köpenyeges erdei manók. Mind megannyi csókolni való apróság: Dalmy Bertus, Kőrössy Ida, Propper Marcsa, Wilhelms Nóra, Kardos Ilonka, Kardos Klára, Galánffy Zsuzsa, Hartstein Rózsika, Thurzó Lilly, Galánffy Lajos, Thurzó Béla, Nyiri Laci, Vass Anti, Dobó Pista, Propper Bandi.

A *kabare*-ban feltűnést keltett Brüll Kató. Hát ez már igazán minden képzeletet felülmuló produkció volt. A csetneki Róth kupláját és táncát adta elő és a legnagyobb extázisban tapsolt neki Máthé Gyula, a mi színházunk saját, külön csetneki Róthja. De a közönség is többször megújráztatta a pompás kis primadonnát.

Tóth Andreát egy előkelő bájjal előadott francia szavalatáért külön is meg kell dicsérnünk, Tihanyi Gabi és Verat pedig Szilas Katóval együtt páratlanul kecses táncukért.

Strelinger Annus táncprodukciói már ismeretesek a debreceni közönség előtt. Hozzá méltóan táncoltak vele együtt Domahidy István, Csanak Jancsi és Béla, Kenyeres György, Ozory Gyurka és Emerich Tibi. Tardy Annus pedig kitűnően adott elő kuplékat.

Mint ahogy az igazságosság nagyon gyakran csak leple a gyöngeségnek, ép úgy néha méltányosan gondolkodó, de gyöngé emberek a színleléshez nyulnak és nyilvánvalóan igazságtalanul és keményen viselik magukat, hogy az erő benyomását keltsék.

Dr. Csíkos Sándor.

A „Debreczeni Szemle“ számára írta dr. Archlater.

A múlt héten ünnepelte a debreczeni orvosi kar dr. Csíkos Sándort, a debreczeni közkórház sebészeti osztályának vezető orvosát, a most már országos híré sebészt, abból az alkalomból, hogy e héten végezte ezredik sérvoperációját.

Csak így kimondani is óriási szám ez, hát még feszült idegekkel, emberéletekbe menő lélekjelenléttel végezni ezer operációt.

De mikor dr. Csíkos Sándor az ezredik sérvoperációját elvégezte, ugyanakkor mindenféle egyéb más természetű operációit összeszámitva, legalább is a 12,000-ik operációjára tekinthet vissza. Holmi gyöngébb idegzeti ember előtt ez a summa már csakugyan az elképzelhetlenség birodalmába tartozik, mert tessék csak elképzelni, micsoda testi-lelki energia kell 12 ezer sebészeti műtét végrehajtásához.

Pedig a statisztikai kimutatás szerint csak a debreczeni közkórházban végzett operációinak száma meghaladta a 11,000-et. Ebbe nincsenek beleszámitva a régi, akkor még kádas-utcai (ma Arany János-utca) primitív módon berendezett régi *kóródá-ban* végzett műtétei.

Ki tudja, hány ezredik operációját fejezte már be dr. Csíkos, mikor mint sebész híressé kezdett lenni. E sorok írója emlékszik még arra az időre, mikor először kapta szárnyra a hirnév a Csíkos névét, nem csak nálunk, de a fővárosban is.

Véletlenül történt, hogy dr. Kovács József, a legnagyobb magyar sebész-tanárt sürgönyileg Debreczenbe rendelték Szakszó Rezső akkori róm. kath. prépost hozzátartozói. Egy lábszárcsonttörésből kifolyólag üszkösödést kapott a beteg főpap lába s mulhatlan szüksége állott be az orvosi műtétnek. Szép magyarul szólva: le kellett vágni a Szakszó prépost egyik lábát.

A műtétet Kovács professzor végezte s miután az üszkösödésbe menő testrészt levágta, szépen hazautazott Budapestre.

A beteg főpapot pedig néhány órával az operáció után kétségbeejtő rosszullét fogta el. Dr. Csíkos Sándor, — akit hirtelen hívtak, — megvizsgálta a főpapot s azonnal tisztában volt azzal, hogy Kovács József — amint ez a legzsensialisabb operatőrrel is megtörténhetik — nem kötött el egy elvágott véredényt... Belső elvérzés esete fenyegette a főpap életét.

Dr. Csíkos Sándor pedig nem sokat gondolkodott, hanem *saját felelősségére* felbontotta a bevarrt sebészt, elkötötte a véreter s megmentette a főpap életét.

Persze az esetnek hire ment, bár Csíkos dr. erősen titkolta a nyilvánosság előtt bravuros cselekedetét.

Most sem kereste az ünneplést, kartársai vették rá nagynehezen, hogy részt vegyen a tiszteletére rendezett banketten.

Mikor azután másnap kérdezték tőle, hogy mi-kepen történt a dolog, mosolyogva mondta:

— Nagyon szép volt, nagyon örültem a szeretetnek, de most is fáj a fejem az ünnepléstől... Elszoktam már a lumpolástól...

Hát elhisszük neki, hogy inkább még vagy két-három sérvoperációt megcselekedett volna, semhogy válaszolnia kelljen egy pohárköszöntésre.

Érdekes egyébként megjegyezni, hogy ezer sérvoperáció közül több mint 750 ugynevezett *szabad-sérv* volt s egyetlen eset sem végződött halálalással.

mindannyiunk javára szolgáló munka biztos alapokra fektetett vára.

*

= Szávay, a közigazdász. A mesében hallottunk egy olyan emberről, aki sirt az egyik szemével s a másikkal ugyanabban a pillanatban nevetett. De olyan emberről igazán nem hallottunk még, aki szerdán mint poéta ragadja el szintiszta poezisével a közönséget, csütörtökön pedig mint közigazdász arat babérokat. Aki az egyik kezével csengő rimeket ír, a másikkal pedig rideg statisztikai adatokat sorakoztat egymás mellé. Szávay Gyulát, a költőt, e lap más helyén dicsőítjük, hadd álljon itt most mindenemű dicséret Szávayról, mint közigazdásról, szociológusról. A Hortobágy ügyében tartott beszédje ugyanis olyan klasszikusan tömör, olyan kiváló szakértelemmel megírt munka, amely bátran foglalhatja el a főhelyet a debreczeni Hortobágyról az utóbbi 10—15 esztendőben elmondott beszédek és megírt újságcikkek közt. Ennél jobban nem ütöttek szegyet a fején, mint mondani szokták, pedig majd két évtizeden kalapácsolt sok érdemes elme ebben a kérdésben. És mikor azt mondjuk, hogy Szávayt bámulni tudjuk azért, hogy az egyik kezével poemát ír, a másikkal közigazdasági cikket, csak fokozódik bámulatunk, látva, hogy mind a kettőt jobb kézzel írja. Olyanformán, mintha nem is volna balkeze ebben a mai szomorú balkezes világban.

*

(=) **Megint szíven szurt** a héten a kártyaszennvedély ördöge egy embert. A fővárosi Lipótváros becsületes, derék polgárai közül a bakk halálba kergetett egy kaszinó-tagot. És megint felriadt a társadalom s hadat izent a hazard-játék ellen. Az egész feljajdulás persze csak amolyan szalmatüz lesz megint, mely legfeljebb egy hétig perzseli az emberek lelkét. Azután vagy a tűz lángja lohad le, vagy a közönyös emberi lélek nem érzi úgy a pörkölését, — a jó ég tudja megmondani. És a nagy felbuzdulás fuccsot mond, mint a szegény öngyilkos kártyája mondott a legtöbb esetben az utóbbi hetekben.

*

(—) **Az utolsó csütörtöki felolvasó-est** az elmúlt héten zajlott le. Visszatekintve a felolvasó esték műsorára, örömmel állapíthatjuk meg, hogy azoknak irodalmi és művészi szintje határozottan provokálja a legjobb véleményeket. A legutóbbi délután Fábri Irma, Füredi Samu, Hammerstedt János, Szönyey Ilonka, Boros Anna közreműködése igazán nem mindennapi művelzetet nyújtó. Ha tekintetbe vesszük, hogy ez a felolvasásokat rendező társaság a legnemesebb jótékonyág szolgálatában is áll, igazán nem találunk elég dicséret jelzőt a rendezőség munkájának méltatására. A közművelődést, kulturát egyfajta szolgálni a jótékonyággal holmi 50 filléres belépődíjak mellett igazán érdemes, szép cselekedet. — Dr. Lóky Béla, Mihalovics Jenő, Husz Lajos igazán a legjogosultabb önérettel zárhatják le a felolvasó-ciklus ez évi mérlegét.

*

(::--::) **A parfüm-számla.** Tessék elszörnyűködni: Lujza hercegnő adósságai közt van egy tétel, mely tizenkétezer frank parfüm-tartozásról szól. És ez a parfüm-tartozás két esztendő alatt szaporodott fel ennyire. Még pedig az alatt a két esztendő alatt, amikor a hercegnőnek már nem is volt udvartartása. E két esztendőről azt mondotta a hercegnő, hogy a nélkülözések ideje volt. Barátai, ismerősei áldozatkészségéből élt, s koplálnia kellett volna, ha jószívű

emberek nem könyörülnek rajta. S ekkora szükségben mégis tizenkétezer frank ára parfüm kellett neki! Az ember csodálattal nézi ezt az előkelő lelket, melynek tulfinomultsága még a sovány esztendőben sem tagadja meg magát. Csodálja a lelket és sajnálja a — parfüm-kereskedőt.

*

(+) **Bizonytalanság.** A katonatiszti kaució nagyszerű intézmény volt mostanáig: biztosította a tiszt urakat a — házasság ellen. Rizikó nélkül udvarolhattak, sőt rizikó nélkül tehettek sok olyat, ami a közönséges polgárnál legalább is egy apasági keresetet von maga után. A hadnagytól a századosig egyáltalában lehetetlen volt a házasság. Kaució, magas kaució kellett s nekik csak ifjuságuk és forró vérük volt. A századostól fölfelé pedig szintén lehetetlen volt a házasság. Itt ugyan már kisebb volt a kaució, de az őrnagy urak korában már alig határoz valamit a házasságban, hogy együtt a kaució. Mert mit kezdjen az ember a házassággal, ha a kauciónál semmi egyebe? Így következett be az a helyzet, hogy a katonatiszteknek alig egy negyede házasodhatott meg. Ezután másképpen lesz. Redukálják a kauciót. Az ember azt hinné, hogy ez a reform nagy örömet hozott az országnak. Dehogy! A tiszt urak elszontyolodtak tőle. Ők jobb gázsit követelnek s ehelyett megkönnyítik a házasságot s megnehezítik, veszedelmessé teszik az udvarlást, a barátkozást.

*

(.:) **Válópörök.** Tele van a világ a csodájával, hogy Amerika miket produkál legujabban a válópörök terén. Ez már igazán mesebe való. Ezerszámra válnak el a házastársak naponta, s egyetlen bíró egyetlen napon hatvan párt választott el ágytól, asztaltól és minden egyebektől. Igazán szép világ-rekord. De mi teszi azt, hogy az emberek tul az Oceánon ilyen nagyon ráadták magukat erre az intézményre? Nem nehéz kitalálni: a krach tette, a pénzügyi válság. Elfogyott a pénz, elfogyott a szerelem. Becsúgták a boltokat, szünetelnek a gyárak, a hintók elöl kifogták a lovakat, mindenfelé beütött a szegénység, s a házastársak széjjelmennek. Ha pénz volna bőven, ha virágoznék a vállalkozó kedv, senkinek se jutna eszébe a válás, de mindenkinek eszébe jutna a családalapítás. S ebből kiderül a nagy élettítok: a házasság is olyan luxus, mint az automobil-tartás, a langouste-evés vagy a pezsgős multság. Ha nincsen pénzed, járj gyalog, egyél szafaládét, igyál vizet és ne házasodjál. Szeretni a szegény is tud, házasodni csak a gazdag. Valamit el kellene törölni a világból. De mit? A házasságot-e, vagy a szegénységet?

*

A Zenekonzervatorium, P. Nagy Zoltán magas művészi színvonalon vezetett zeneképző-intézete most tartja hangversenyeit, melyek méltán szolgálnak rá az érdeklődésre. Növendékeinek a legszebb irányban való haladását örömmel jegyezzük fel. Van köztük nem egy igazi talentum, ezek közt Schönberger Aliz bárónő, Kulin Ilonka, Haimlich Ilonka igazán szép sikereket aráltak.

*

+ **Egy külön bejárata,** csinosan butorozott kis szoba, reggelivel együtt, havi 32 koronáért május 1-től kezdve Piac-utca 71. szám alatt kiadó. Ajánlkozók teljes címüket, foglalkozásukat feltüntetve leveleiket küldjék a Debreczeni Szemle kiadóhivatalába (Vigkedvü Mihály-u. 15.). Különösen nappal elfoglalt egyéneknek ajánlatos.

Debreczen világváros. Hogy modern és minden igénynek megfelelő áruházak mennyire emelik egy város fényét, ennek tanujelét adja az amerikai cipő részvénytársaságnak városunkban Piac-utca 44. szám alatt ma megnyíló cipő áruháza, mely ugy külső, mint beiső berendezésénél fogva nem csak Debreczennak, hanem a világ bármely metropolisának is díszére váluék. Ezen részvénytársaság, melynek Budapesten 3 fényes üzlete van és melynek áruja a világ minden nagy városában kaphatók, itteni fényes üzletének létesítésével sokkal hozzájárult, hogy fejlődésben levő városunk fényét emelje. Az amerikai cipő részvénytársaság cipői ma már nem szorulnak külön dícséretre, mert a világ minden részén vannak azok tartóssága, kényelmes és hygienikus viselete miatt vevői.

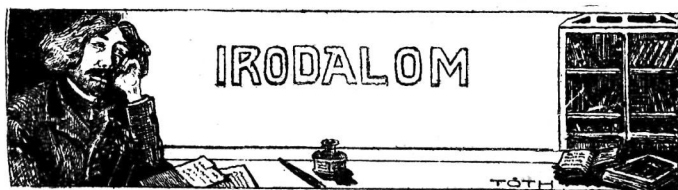
— **Ha nő vagy férfi** olcsón akar öltözködni, szöveget Fischer Adolf és fia (Piac-u. 61.) cégnél szerezze be.

— **Löbl Gyula és Társa** látszerész és fényképészeti szaküzlete Piac-u. 63. szám. Telefon szám 869.

Ha valaki az ajándékba kapott zsák előnyben csak egy szem megalázást talál, mégis kelletlen képet vág a jó játékhoz.

Akadhatnak Herosztrateszek, akik saját templomaikat gyújtják fel, melyekben az ő képeiket imádják.

A kicsapongás anyja nem az öröm, hanem az örömtelenség.



A CSOKONAI KÖRBŐL.

A két Szávay. — Géczy István vígjátéka.

A *Csokonai-kör* ezidei felolvasó ülései közül, — már csak kimondjuk nyíltan, — egyik sem volt olyan minden tekintetben sikerült, mint az eheti melyen a Royal-szálloda díszterme zsufolásig megtelt nagyon előkelő, illusztris közönséggel, teljes számban képviseltetve azon magát társadalmunk intellektuális rétege.

Ekkor bucsuzott egy felolvasás keretében Vándor Iván, akiről külön cikkben emlékezünk meg, de nagyon kedvesen, ötletesen volt a műsor összeállítva, találkozáván abban a két Szávay. Apa és fiu. Gyula és Zoltán.

Gyulát nem merjük öregnek jelezni, miután Szávay Gyula minden apasága mellett is költészetében csupa ifjuság, frissesség, üdeség. A kiváló poéta, illusztris tagja a Kisfaludy- és Petőfi-társaságoknak, hamisítatlan szávai modorban megírt bájos poemáival, Heiné-ra emlékeztető. Soha senkit, semmit sem bántó egyéni humorával mindenkor ünnepvé avatja a *Csokonai-kör* felolvasó üléseit. Verseivel igaz, zavar-talan gyönyörűségeket szerzett most is s nagyon kedves jelenet volt, mikor felvonult utána Szávay Zoltán, apjának nagyon is fenyegető konkurrensa a dícsőségszerzésben.

A két Szávay felolvasott versei közül más helyen mutatót közöl a Debreczeni Szemle.

Zilahy Gyula, ez az utolsó kéig, cseppnyi véreig művészember, Géczy István pályanyertes vígjátékából olvasott fel. De elébb az ő nagyon vonzó, irodalmi készségekkel megírt csevegését olvasta fel Géczy Istvánról.

Igazi, őszinte, nagy sikernek barátságos levegője hatotta át a felolvasó ülést. Nagyon örvendetes, hogy a *Csokonai-kör* felolvasó ülései egyre népszerűbbek lesznek. Nagy része van ebben különösen egy embernek, aki most is távol a díszhelyektől, valahol hátul a közönség háta mögött élvezte munkája gyümölcsét.

Ez az ember pedig a *Csokonai-kör* agitálásának fele ereje legalább is: *dr. Kardos Albert*.

Igy irtok ti. Az *Athenaeum* kiadásában Gömöri Jenő szerkesztésében megjelenő Modern Könyvtár 108—112. sz. füzeté (ára 1 korona 20 fillér) Karinthy Frigyes pompás persziflásait foglalja magában, ragyogó humorral utánozva legalább 40—50 ismert modern és régi írónk, írónőnk írásmodorát. A Kaffka Margit, Eötvös Károly, Ady Endre, Szabolcska Mihály írásainak imitációit olvasva, szinte megtéveszt bennünket Karinthy az ő nagyon alapos, jellemző megfigyeléseivel. Ez a könyv egyébként talán a negyedik kiadásban jelent meg. Minden irodalmilag is művelt ember siet megszerezni bizonyára e könyv legújabb kiadását.

— *Az ezen rovatban felsorolt művek kaphatók Hegedűs és Sándor könyvkiadóhivatalában Kossuth-utca 11. szám.*



A kis kávéház.

Tristán Bernard pompás kis vígjátékát Heltai Jenő fordította s az egész darabon végig vonul, — meglehetősen szabad átdolgozásban, — a Heltai kedvesen jóízű humora. A vékonyka cselekményű darabban egyetlen főszerep van, az Albert pincéré (Virányi Sándor), aki 800,000 koronát örököl, de aki ebből 200,000 koronát köteles lenne a kávéházi gazdájának (Kassay Károly) fizetni, ha ott hagyja a pincéri foglalkozást. Marad tehát pincér s álnevek alatt mulat az előkelő éjszakai világban. Végül is elveszi a kávé leányát (Vajda Ilonka) s így a gordiusi csomót ketté vágja.

Egyszerű kis történet ez, de annyi jóízű pajkos helyzetkomikummal, mulatságos ötletességgel van feldolgozva, annyi kacagtató epizóddal tarkítva, hogy a legjobb lélekkel ajánlhatjuk mindazoknak, akik egy estét kellemesen akarnak eltölteni a színházban, anélkül, hogy jóízűsüket, — mint az *Ámor pénzügy-nőkkel* például, — kétes világításba óhajtanak helyezni.

Az előadás gördülékeny, folyamatos, összevágó. Virányi Sándor az egyetlen vezetés szerepben kifogástalan. Osztatlanabb, szebb sikere nem is lehet, mint az ő színészi egyéniségének legjobban megfelelő szerepkörben. A többi szereplők csupa epizód szerepek, a Kassay Károlyét kivéve, akinek kávésa szintén pompásan sikerült alakítás.

A *Katalin*, az ismert Béli—Fehér operett felújítása, mint általában az idej reprimék egyáltalán, nem jártak sikerrel. Zilahyné S. Vilma nagy művésze, éneken s játékban egyaránt, nem volt képes feledtetni velünk az ensemblé készületlenségét, kelletlenségét. Ez talán egyedül Csanády Irmára nem vonatkozik, aki egyedül játszott és énekelt ambícióval

és Borbély Lilire, aki pedig nem csoda, ha fáradt, kimerült volt, miután, eltekintve a Leányvásár sorozatos előadásaitól, két napon keresztül délután és este négy szerepet énekelt és játszott.



Füredi Samu jubiláris hangversenye.

A „Debreczeni Szemle“ számára írta: **MOLL.**

A debreczeni Zenede disztermében összegyűlt előkelő, nagy közönség lelkes ovációja jutalmazta azt a derék munkát, melyet Füredi Samu gordonkaművész és zenetanár, husz évi működése eredményeképpen állított elénk. Az ország első zenei tanintézetén, a m. kir. Zeneakadémián kívül nincs intézet, mely annyi jeles gordonkást tudna felmutatni, mint a debreczeni Zenede. Ez a tény elsősorban a kiváló paedagogusnak, *Füredi Samunak* érdeme. Az egybegyűlt közönség azonban nem csak az elismert tanárt, hanem a kiváló művészt is ünnepelte benne. Az ő nemes, bensőségteljes játéka mindig megtalálja az utat a hallgató szívéhez. Müsorának minden száma kidomborította nagy tudását és mesteri készülségét. *Corelli* klasszikus sonátájában és *Rubinstein* D-dur sonátájában csodáltuk felfogásának, értelmezésének nemességét és előadásának melegségét. *Popper* Dávid bravuros műveiben technikájának szédületes biztonsága lepelt meg bennünket. *Braga* Serenádja és *Massenet* Elégiája tónusának melegségét juttatta érvényre, amikor a celló édes-bus hangja gyönyörűen simult tanártársnőinek, *Szönyi* Ilonának csengő énekéhez és *Fábry* Irmának finoman alkalmazkodó zongorajátékához. A zongorakiséret nehéz szerepére *Fábry* Ilona tanárnő vállalkozott. Feladatát művészi készséggel, diskret alkalmazkodással és igaz musicalitással oldotta meg. A sikerült hangversenyen a „tanítványok“ is hozzájárultak a mester sikerének emeléséhez. Egy gordonka négyes Marx—Markus dallamos művét adta elő szép színezéssel, tökéletes összjátékkal, ebben a jubiláns tanáron kívül *dr. Kenéz* Gyula tanár, udv. tanácsos, *Kövy* Lajos bankigazgató és *dr. Szenes* Zsigmond orvos vettek részt, teljesen érvényre juttatva a mű áhitatteljes hangulatát. Az előbb említettekhez *Pattermann* Ida, *Pálffy* Piroska, *Pálffy* József festőművész és *Füredi* László társultak és unisono előadták *Giordani* Caro mio ben című imaszerű dalát *Piribauer* Ferenc zenedei titkár harmoniumkiséréte mellett. A műnek óriási hatása volt. A lelkes tetszésnyilvánítások csak a megismétlés után szüntek meg. Így mint művésznek és mint tanárnak egyaránt kijutott az elismerés. Tanítványai díszes ezüst babékoszorúval lepték meg szeretett tanárukat, melyet rövid beszéd kíséretében *Pattermann* Ida nyújtott át a meghatott művésznek. Mi csak azt a kívánságunkat fűzzük mindezekhez, hogy a jeles művésztanár még hosszú során az éveknek végezze teljes ambícióval, sikerekben dus hivatását, hogy majd az 50 éves évforduló alkalmából is hasonlóan méltathassuk nagy érdemeit.

Az ezen rovatban felsorolt zeneművek és szakönyvek kaphatók **Csáthy Ferencz**nél, Debreczen legrégebb és legnagyobb zenemű kereskedésében (Piac-u. 1.).

VÁROSI SZINHÁZ.

Vasárnap, március 31-én
d. u. **Gésák**. Operett. Mérsékelt helyárrakkal.
este **Boszorkány**. Színmű. Márkus Emilia vendégfellepte.
Kis bérlet.
Hétfőn, április 1-én
Kamélias hölgy. Színmű. Márkus Emilia vendégfellepte.
B) bérlet.
Kedd, április 2-án
Kis gróf. Operett. C) bérlet.
Szerda, április 3-án
Leányvásár. Operett. A) bérlet.
Csütörtök, április 4-én
Kis kávéház. Vigjáték. B) bérlet.
Péntek, április 5-én
Nincs előadás.
Szombat, április 6-án
Nincs előadás.
Vasárnap, április 7-én
d. u. **Obsitos**. Daljáték. Mérsékelt helyárrakkal.
este **Cárnó**. Színmű. Ujdonság Kis bérlet.
Hétfőn, április 8-án
d. u. **Leányvásár**. Operett Mérsékelt helyárrakkal.
este **Királyszöktetés**. Operett. Ujdonság. Bérletszünet.

AZ ELSŐ PILSÉNI RÉSZVÉNY SÖRFÖZDE és a MÜNCHENI „SPATEN“-sörgyár ker. képviselője

Hajdu, Bihar, Szabolcs, Szatmár és Borsodvármegyék területére ugy hordós, mint üveges sörökben

Fischbein Jenő sörnagykereskedőnél

Debreczen, Hatvan-utca 30 szám alatt.

Fenti sörgyártmányok kimérve kaphatók Debreczenben a Piac- és Kossuth-utca sarkán levő

Pilseni sörház pincéje éttermében és sörosarnokában.

Gyógyárúk, vegyszerek, gummiárúk, köt-szerek, gazdasági és állatgyógyászati cikkek nagy raktára a

Központi Drogéria

DEBRECZEN,

Piac-utca, Városház-épület.

Angol és francia illatszerkülönlegességek.



Szabó Miklós

Debreczen, Piacz-utca 19. sz. alatt
(volt Ranunkel házban)

Rendelészerűen készült, kész férfi, fiu és gyermekruha különlegességek állandóan raktáron.

Külön mértékszerinti angol uri szabóság.

Helyi és megyei telefon 10—64.

Legolcsóbb szabott árak minden darabon feltüntetve.

Donogán és Somossy

Debreczen, Kistemplom-bazár.



Menyasszonyi kelengye. Kész fehérnemű. Női divat és szőnyeg áruház.
Szabott árak. — Előzékeny kiszolgálás.

Hajnal Mulató

Debreczen, Petőfi-tér 7. szám

Igazgató-tulajdonos
HAJNAL GYULA.

Fellépnek:

Várdai Ferike, Lévai Farkas Pál, Draschinsky Ilona, Révész Kató, Hölgyi Jolán, Cordelli nővérek. Pattat Leo, Szép Erzsé, Várdai Adél, Dóra Mici, Szép Rózsi, Erdélyi Irén, Ujváry Ferenc, Zobel Elza, Csabai Böske, Deák Gyula.



URANUS

SAS-UTCZA 2. SZ.
TELEFON 3-28.



SZÍNHÁZ

Igazg. tulajd.
SUCHAN REZSŐ.

E héten!

E héten!

A sláger ciklus VI. sorozata. Vasárnap, hétfőn, kedden márczius 31. április 1. és 2-án

A BOHÉMEK.

Puccini világhírű operája után 2 felv. Azonkívül elsőrendű műsor.

Szerdán és csütörtökön, április hó 3. és 4-én. Csak 2 nap! A budapesti URANIA magyar tudományos színház nagyheti áhítatos előadása

A MEGVÁLTÁS

3 felvonásban, 180 színesen vetített és 8 mozgófényképpel.

Irta: HOCK JÁNOS.

I. felvonás: A teremtéstől a vízözönig. II. felvonás: A patriarkák és próféták. III. felvonás: A sülyedéstől a megváltásig.

Első előadás ese 6-tól fél 9-ig rendes előadási helyárrakkal! Második előadás este fél 9-től 11-ig a rendes Uránia helyárrakkal. Számozott jegyek előre válthatók a színház pénztáránál.

Meghívó.

A Debreczeni Faipar Részvénytársaság

1912. évi április hó 21-én, délelőtt 10 órakor, az Általános Forgalmi Bank tanácstermében

RENDES KÖZGYŰLÉST

tart, amelyre a részvénytársaság tagjai tisztelettel meghívotnak. **Tárgysorozat:** 1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése. 2. Az évi mérleg és zárszámadás jóváhagyása. 3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére felmentvény megadása tárgyában határozat. 4. Az igazgatóság javaslata a nyereség felosztása iránt. 5. Az igazgatóság javaslata a felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítására vonatkozólag. 6. Esetleges indítványok. **Az igazgatóság.**

TARTOZIK.

MÉRLEG-SZÁMLA.

KÖVETEL.

Pénztár	9679-59	
M. kir. postatakarékpénztár	195-80	9875-39
Butorgyár nyersanyaga, félkészlete és készlete	188408-21	
Épületfaüzlet árukészlete	204878-40	
Adósok	149957-58	
Letétek	2150-—	
Cselekvő váltók	11000-—	
Iparvágány	11434-80	
Görvasut	3731-40	
Felszerelés	1623-40	
Épületek	99966-60	
Gépek és eszközök	73830-40	
Átmeneti tételek	5409-12	
		762265-30

Részvénytőke:		
Törzsrészvények	80000-—	
Elsőbbségi részvények	200000-—	280000-—
Elfogadványok		344812-11
Hitelezők		96954-74
Átmeneti tételek		8035-74
Tiszta nyereség		32463-11
		762165-30

TARTOZIK.

EREDMÉNY-SZÁMLA.

KÖVETEL.

Kamatok	18348-77	
Üzleti költség	13844-04	
Biztosítás:		
Tűzbiztosítás	2216-06	
Munkásbiztosítás	3099-04	5315-10
Világítás	1089-03	
Munkabérek	93597-97	
Tiszti fizetések	37758-82	
Vasuti fuvarok	1678-28	
Adók	3840-—	
Leírások:		
Iparvágányból	601-84	
Görvasutból	196-39	
Felszerelésekből	179-35	
Épületekből	5261-37	
Gépek- és eszközökből	4398-91	10637-86
Tiszta nyereség		32463-11
		218572-98

Butorgyár, épületfa- és tűzifa-osztály bruttó nyeresége	218572-98
	218572-98

Debreczen, 1912 február 29. **Tóth Karola**, pénztárnok. **Simon Mihály**, ügyv. igazgató. **Gál Dezső**, főkönyvelő. Igazgatóság: **Dr. Hegedüs Jenő**, **Ungár Jenő**, **Kardos László**, elnök. **Szabó Lajos**, alelnök. **Fisch Lajos**, **Vinnay Géza**, **Csoka Sámuel**, **Török Gábor**, **Lövi Armin**, **Dr. Gáspár Géza**, **Gyórfy Aladár**. Felügyelő-bizottság: **Dr. Vargha Elemér**, **Lévay Gyula**, **Serly Gusztáv**, **Gál Sámuel**, **Pavlovits Sándor**.

Telefon 632.

Telefon 632.

HALMÁGYI

divatháza Debreczen, Piac-utca, a főpostával szemben.

Costüm osztály.

Női- és leány-costümök, remek kivitel . . . K 30-tól.

Pongyola osztály.

Creton és mosó Delain, divatos formák . . . K 10-től.

Felöltő osztály.

Kék cheviott felöltők és Raglánok. . . . K 18-tól.

Eredeti modellek.

Szolid, olcsó árak.

Előzékeny kiszolgálás. Külön mérték osztály.

Viszontelárusítók kedvezményben részesülnek.

Gazdák Sütődéje Részvénytársaság.

Böszörményi-ut 15.

Telefon 924. sz.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy március 1-én az újonnan épült sütődénkben az üzem megkezdjük, ahol a mai kor igényeinek és úgy higiénikus, mint tisztasági szempontból a legmesszebbmenő kívánalmaknak megfelelőleg kizárólagosan csak házi, komlós (burgonya nélküli) kenyeret, valamint kiflit és zsemlet is sütünk és bármily mennyiségben házhoz is szállítjuk.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kéri a

Gazdák Sütődéje Részvénytársaság.

Igazgatóság:

Poroszlav László, elnök. Grosz Béla, alelnök. Mihalovits Jenő, Bálasi József, Dr. Gulyás István, Boros József, Fráter István, Benedek Zoltán, Grünberger Ignác.

Felügyelő-bizottság:

Dr. Tüdös Kálmán, elnök.

Takács Samu, Dr. Grünfeld Zsigmond, Vajda Henrik, Dr. Nagy Zoltán, ügyész. Jakobi Dániel, ügyvezető

Kitünő fehér sütemények.**Naponta kétszeri sütés.****A Pilseni sörházat**

Debreczen! Első Takarékpénztár épületében, bejárat úgy a Piac-, mint a Kossuth-u. felől

Sternád Ferenc vette át.

Ebédekre, vacsorákra abonemákat elfogad. Bankettek, társasvacsorákra, öszejövetelekre: külön terem.

Étkezéseket házhoz hordással jutányosan elfogad.

Ékszer különlegességek!!!

Modern ékszerek művészi kivitelben készülnek

Vági István ÉKSZERÉSZ MÜTERMÉBEN

Debreczen, Miklós-utca 5. szám.

Átalakítások és javítások legjobban eszközöltetnek.

Kiadó üzlethelyiségek!

Simonffy-utca 13. szám alatt épülő teljesen modern új házban május 1-re kiadó három üzlethelyiség elegáns portallal elátva, raktárnak használható aszfaltozott pincével.

Értekezni lehet a tulajdonossal, **Egyház-tér 11.** emelet, 1—2 óra között. — Telefon 450. szám.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy

Villamos favágó porszívó és parkettfényező

gépeinket a mai napon üzembe helyeztük és rendeléseket **Deák Ferenc-utca 19. számú** irodánkban, telefonon 967. vezünk fel további intézkedésig. Árunk: 1 öl fa fűrészelve, aprítva és berakva a következő: 3 darabra vágva 5 kor., 4 darabra vágva 6 korona és 5 darabra vágva 7 korona. Öt ölön felül a fenti árakból 10% engedményt, csupán fűrészelésnél pedig 20% engedményt nyújtunk. Egy méter-mázsa dorong és hasábos fa fűrészelve, aprítva és berakva 32 fillér, vargafa 36 fillér.

A Villamos Favágó, Porszívó és Parkettfényező Részvénytársaság igazgatósága.

Zóna reggelihez és vacsorához naponta kapható a

„Szent János sör“

à la SALVATOR, friss csapolás egész nap a

♦♦♦♦ MÁRKUS JENŐ ♦♦♦♦

Dréher sörcsarnoka összes helyiségeiben.

♦♦♦♦ Mindennap pompás malac tokány. ♦♦♦♦

DEBRECZEN-BELVÁROSI TAKARÉKPÉNZTÁR**RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

intézeti helyiségét f. év május hó 1-étől Piac-u. 51. sz. a. levő Csanak-ház 1-ső emeletére helyezi át. o o o o o o o o

Gyári célra eladó föld!

A diószegi országuton, villanyos mellett, az államvasuti sínek mentén 2400 négyszögöl föld eladó. Közelebbi értesítést ad:

Némethy László mészáros, Csapó-utca 18. szám alatti üzletében.

MOLNÁR FERENC

ZÁDOR LAJOS UTÓDA

női divattermében a téli divat változatos újdonságai: gyapju-, selyem- és bársonykelmék, mindenféle díszítések, női- és leányfelöltők, blousok, eredeti modellek dus választásban.

Groszmann és Mandel banküzlete Debreczen,

Piac-utca 72. sz. (Royal-kávéházzal szemben.)

TELEFON SZÁM 76. ██████████ TELEFON SZÁM 76.

Olcsó törlesztéses kölcsönöket 4—4^{1/2}% kamatra földbirtokra és házakra, a legelőnyösebb feltételek mellett eszközünk ki. Foglalkozunk a bankszakmába vágó minden ügylettel. Ingatlanok és értékpapírok adásvételével.

Különösen figyelmébe ajánljuk, hogy évek óta a Hunyadi-utcán volt irodánkat a Piac- és Deák Ferenc-utcák sarkára helyeztük át.

Rose Dezső

Telefon 610. ékszerész és órás Telefon 610.

DEBRECZEN, PIAC-UTCA 32.

Óra, mindennemű ékszer, ezüstmű legjutányosabb beszerzési forrása. Javítások pontosan eszközöltetnek.

A DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ ASZTALOSOK**ÁRÚCSARNOK SZÖVETKEZET**

mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.

Hunyadi-utca 17--19. (Demetrovics-palota)

Ajálja dusan felszerelt árúcsarnokát a leggyorsabbtól a legdíszesebb kivitelig. :: HALÓ SZOBÁK, EBÉDLŐ, ÜRISZOBÁK, SZALONOK, valamint egyes butordarabok raktáron, avagy adandó terv szerinti előállítását elvállalja. Szigorúan szabott árak!

Butorokért jótállás, kedvező fizetési feltételek!**Girtsis József és társai**

MŰBUTOR- ÉS ÉPÜLET-ASZTALOSOK.

Elvállalunk: minden e szakmában vágó műbutorok, elkészítését, ugymint: hálószoba, ebédlő, szalon és irodai berendezéseket. * Javítások pontosan s a legjutányosabban eszközöltetnek. * Stilszerű antik butorok nagy szakérfelemmel javíttatnak.

TELEFON 10—38. SZ. TELEFON: 10—38. SZ.

DEBRECZEN, Boldogfalvi-utca 6. szám.

KEZTYÜK, KÖTSZEREK,
BETEGÁPOLÁSI CIKKEK LEG-
NAGYOBB VÁLASZTÉKBAN:

Schön Sándor

kesztyű, kötszer- és orvosi
műszertárában

PIAC-U. 26. SZ. ELŐTTI BARAKBAN.**MATTONI-FÉLE****GISSHÜBLER**

TERMÉSZETES ÉGVÉNYES
SAVANYUVIZ.

GRÜNFELD ADOLF és TÁRSA

FÉRFI ÉS FIU RUHA ÁRUHÁZÁBAN

PIAC-UTCA, KISTEMPLOM MELLETT

Tavaszi felöltők és öltönyök
ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legutolsó divat szerinti angol kosztüm-kelmék, szövött és mintás barchettek, haraszt-kabátok és mellények, téli tricott-árúk, harisnyák, labszárvédők. Női fehérműiek, alsószoknyák, férfi ingek. Lábravalók, gallér, kézelő és nyakkendők, gyermek-kötények és rukácskák, valódi hazai gyártmányu Princess és cipő-fűzők most igen olcsó árban beszerezhető

SZÉPE LAJOS

NŐI-DIVAT ÜZLETÉBEN

KOSSUTH-U. 6. SZ.**TÖRLEY****TALISMAN - CASINO - RÉSERVÉ****Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!**

Állandó alkalmi árúk, női divat cikkekben a legolcsóbb bevásárlási hely

IFJ. MOLNÁR LUKÁCS

Kossuth és Batthyány-utca sarok, a színházzal
szemben. ██████████

Órát, ékszert, ezüstműt

csakis a megbízhatóságáról, óriási választékáról, bámulatos olcsó áraitól országszerte híres

Löfkovits Artur és Társa

cégnél vásároljunk.

Piac-u. 44. sz. (dr. Ujfalussy-ház.)